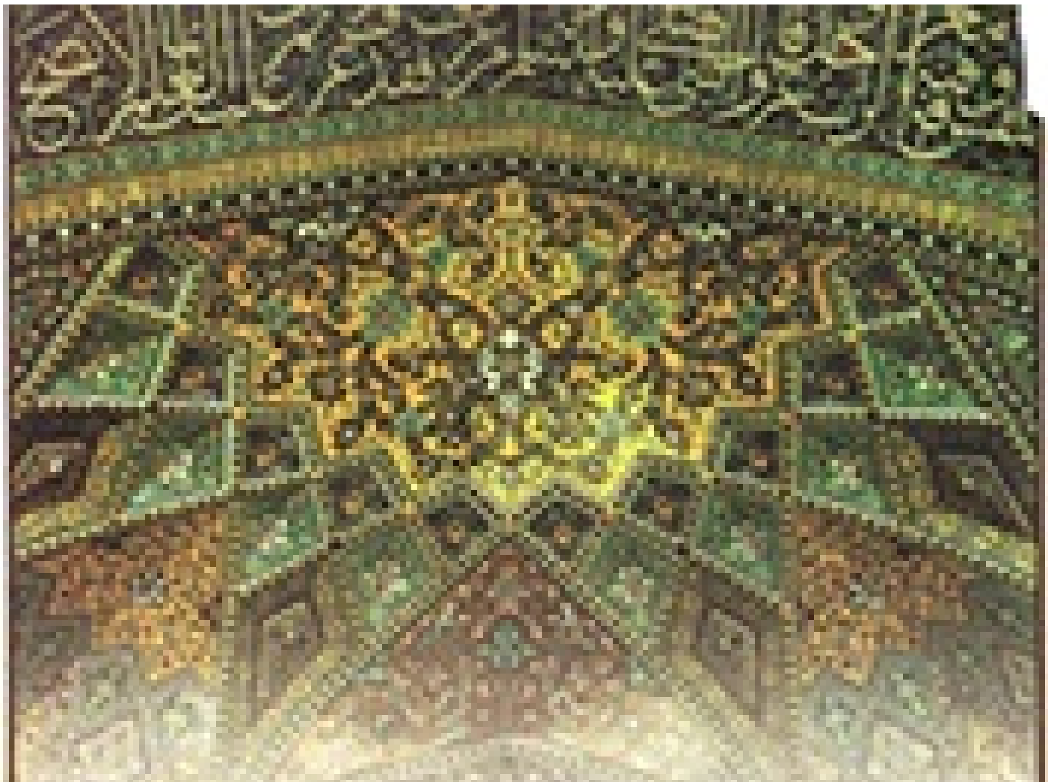

۷۹

زیارتنامهٔ امامزادگان

آداب و نحوهٔ زیارت همهٔ امامزاده‌های
داخل و خارج از کشور

حمید احمدی جلفایی

بسم الله الرحمن الرحیم

زیارتنامه امامزادگان

نویسنده:

حمید احمدی جلفائی

ناشر چاپی:

زائر- آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

زیارتنامه امامزادگان

مشخصات کتاب

سرشناسه : احمدی جلفایی، حمید، - ۱۳۵۷

عنوان و نام پدیدآور : زیارتنامه امامزادگان/ مولف حمید احمدی جلفایی.

مشخصات نشر : قم: انتشارات زائر، ۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری : ۱۱۲ص.؛ ۵/۱۴×۵/۲۱س م.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۲-۳۹-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : امامزادگان -- زیارتنامه ها

موضوع : دعاها

رده بندی کنگره : BP۵۳/۵ /ﺍ۱۵ ج۷ ۱۳۹۵

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۸۴

ص: ۱

تقدیم به:

أَهْلِ بَیْتِ النُّبُوَّهِ وَ مَعْدِنِ الرِّسَالَهِ!

وَ سَادَاهِ الْأَئِمَمِ وَ أُصُولِ الْکَرَمِ!

(صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِمْ أَجْمَعِینَ)

یا حقّ!

ص: ۱

شناسنامه کتاب:

عنوان: زیارتنامه امامزادگان

نویسنده: حمید احمدی جلفایی

حروفچینی و صفحه آرایی: کوثر / بابکی ۰۹۱۲۲۵۳۹۷۹۴

لیتوگراف: بیان / قم

چاپخانه: باقری / قم

نوبت چاپ: دوم / ۱۳۸۵ (با اصلاحات جدید)

ناشر: انتشارات زائر - وابسته به آستانه مقدّسه قم

تیراژ: ۱۰۰۰۰

هدیه هر جلد: ۳۰۰ تومان

شابک: ۳ - ۰۹ - ۸۵۶۷ - ۹۶۴

(التماس دعا)

مقدّمه

«به ملازمان سلطان که رساند این دعا را که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را»

اینجا قصر نور است و میدان حضور، شهر شور است و بلندی طور؛ سفینه عشق می خواهد و ناخدای بی ریا و پندار سلیم باید و پاکی موسیا!

آری ، این بوی غربت حیدر است کزین دیار به مشام می رسد، وین عطر نسیم کوثر است کزین نگار مدام می وزد!

در و دیوار این روضه رضوان ، بوسیدنی است و خاک و گِل این آستان ، به جان بوییدنی!

مدّتها بود که اینجانب در فکر تهیّه زیارتنامه ای مناسب و در عین حال مستند برای امامزادگان بودم، تا در گفتگوی با حضرتشان عصای دست زائران باشد و زبان حال عاشقان.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: « هر کس مرا زیارت کند و یا یکی از

اولاـد و ذرّیّه مرا زیارت کنـد، در روز قیامت ، من هم او را زیارت خواهم کرد و او را از پرتگاههای روز قیامت نجات خواهم داد».

(کامل الزیارات : ۱۱/۴)

و امام کاظم علیه السلام فرمودند: «هر که نتواند خود ما (امامان معصوم) را زیارت کند، بندگان صالح از ذرّیّه و اصحاب ما را زیارت کند تا اجر و پاداش زیارت ما را ببرد» .

(الکافی : ۴/۵۹/۷)

و امام صادق علیه السـلام فرمودند: «زیارت قبر رسول خدا صـلی الله علیه و آله و زیارت قبور شـهیدان و زیارت قبر حسین علیه السلام و اولاد ائمّه اطهار، معادل یک حجّ مقبول که همراه با رسول خدا بجای آورده شود ثواب دارد» .

(کامل الزیارات : ۱۵۶/۱)

و همچنین امـام صادق علیه السـلام در روایتی دیگر فرمودنـد: «همانا زیارت ما اهل بیت، بمنزله تجدیـد پیمان با خـدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله است که برگردن شیعیان ما نهاده شده است» .

(المستدرک:۱۰/۲۳۳/۲)

بنده ، فراوان دیده ام که بسـیاری از زائران این اماکن مقدّسه ، به خاطر در دسترس نبودن متنی مناسب در آداب ونحوه زیارت ، راه

ص: ۴

و رسم سلام دادن به حضور انورشان را نیکو بلد نیستند و یا در نهایت به همان سلام و حاجت خواستن اکتفا می کنند و بقیّه اوقات زیارتی خود را به بطالت می گذرانند و به همین خاطر ، این بنده حقیر به توفیق خداوند متعال ، این دفترچه مختصر را پس از تفحّصاتی در لابلای متون اخبار شیعه و با الهام از روایات و کتب معتبر حدیثی تنظیم نمودم و امیدوارم که گامی هرچند کوچک ، ولی مثبت و مفید در راه خدمت به این آستان ، در دستگاه اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام پذیرفته شود و موجب کفّاره گناهان این روسیاه گردد .

در نهایت این زحمت مختصر را به ساحت مقدّس حضرت ولیّ عصر ــ روحی له الفداء، و علیه آلاف التحیّه و الثناء - تقدیم می نمایم و امیدوارم که موجبات خشنودی آن حضرت را برای حقیر و همه زائران این اماکن مقدّسه فراهم نماید .

التماس دعا

حمید احمدی جلفایی

دعای برای سلامتی امام زمان(عج)

از جمله دعاهایی است که در منابع بسیار معتبر ذکر شده است :

اَللّهُمَّ کُنْ لِوَلِیِّکَ الْحُجَّهِ بْنِ الْحَسَنِ خدایا باش برای ولیّ خودت ، حضرت حجّت ، فرزند امام حسن عسکری صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَعَلی ابآئِهِ، فی هذِهِ السّاعَهِ، که درود تو بر او و بر پدرانش باد ، در این ساعت وَفی کُلِّ ساعَهٍ، وَلِیّاً وَحافِظاً، وَقآئِداً وَناصِراً، و در همه ساعات ، یار و یاور و نگهبان و راهبر و یاری رسان وَدَلیلاً وَعَیْناً، حَتّی تُسْکِنَهُ اَرْضَکَ طَوْعاً، و راهنماو دیده بان ، تا اینکه او را از روی میل و اراده در روی زمین سکونت دهی

وَتُمَتِّعَهُ فیها طَویلاً.

و برای مدّت طولانی در روی زمین بهره مندش سازی.

ص: ۶

نحوه زیارت

وقتی می خواهی قدم بر آستان مبارک امامزاده بگذاری ، سعی کن با وضو باشی و احترام و ادب و تواضع آن مکان مقدّسه را در قلب و عمل مراعات کنی و سپس همانگونه که مرحوم علّامه مجلسی رحمه الله از مرحوم سیّد بن طاووس رحمه الله و شیخ مفید رحمه الله نقل نموده است، برای زیارت هرکدام از امامزاده ها این چنین عمل نمایی :

اوّل روبروی ضریح بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا السَّیِّدُ الزَّکِیُّ ، الطَّاهِرُ سلام بر تو ای سیّد پاک و مطّهر الْوَلِیُّ، وَ الدّاعِی الْحَفِیُّ ، أَشْهَدُ أَنَّکَ قُلْتَ و ولیّ خدا و دعوت کننده به سوی حقّ و شفیق و مهربان ، شهادت می دهم حَقًّا ، وَ نَطَقْتَ حَقًّا وَ صِدْقاً ، وَ دَعَوْتَ إلی که شما در طول عمر شریفتان تنها حقّ را گفتی و تنها به حقّ مَوْلایَ وَ مَوْلاکَ عَلَانِیَةً وَ سِرًّا ، فازَ مُتَّبِعُکَ و راستی تکلّم نمودی و مردم را بسوی مولایم و مولایت (علی(ع)) چه در آشکارا

وَنَجا مُصَدِّقُکَ ، وَ خابَ وَ خَسِرَ مُکَذِّبُکَ و چه در نهان فرا خواندی! رستگار شد هر که از تو پیروی کرد و نجات یافت هر وَ الْمُتَخَلِّفُ عَنْکَ، اشْهَدْ لِی بِهذِهِ الشَّهادَهِ که تو را تصدیق نمود و ضرر و زیان نمود هر که تو را تکذیب کرد و از تو سرپیچی نمود ، شهادت بده

لاِءَکُونَ مِنَ الْفائِزِینَ بِمَعْرِفَتِکَ وَ طاعَتِکَ ، ای سیّد بزرگوار، بخاطر این شهادت در روز قیامت برای من ، تا من نیز وَ تَصْدِیقِکَ وَ اتِّباعِکَ ، وَ السَّلاَمُ عَلَیْکَ یا از جمله رستگاران به سبب معرفت و اطاعت و تصدیق و پیروی از تو باشم ! و سلام بر تو سَیِّدِی وَ ابْنُ سَیِّدِی ، أَنْتَ بابُ اللّهِ الْمُوءْتی ای آقای من و ای فرزند آقای من، تو همان دری هستی که خداوند متعال مِنْهُ ، وَ الْمَأْخُوذُ عَنْهُ ، أَتَیْتُکَ زائِراً ، از آن حاجات بندگانش را می دهد! و بندگان الهی حاجات خود را وَ حاجاتِی لَکَ مُسْتَوْدِعاً ، وَ ها أَنَا ذا از تو می گیرند من برای زیارت شما آمده ام و همه حاجات خودم را به شما می سپارم أَسْتَوْدِعُکَ دِینِی وَ أَمانَتِی ، وَ خَواتِیمَ و همانا من همه امور دینی و سر انجام کار خود و همچنین همه

ص: ۸

عَمَلِی، وَ جَوامِعَ أمَلِی ، إِلی مُنْتَهی أَجَلِی ، آرزوهـایم را تا آخر عمرم به خودت واگـذار می کنم! وَ السَّلَامُ عَلَیْکَ وَ رَحْمَهُ اللّه ِ وَبَرَکاتُهُ . و سلام و رحمت و برکات بی پایان خداوند متعال بر روان پاک تو باد!

سپس اگر وقت نمودی این زیارت را هم بخوان :

السَّلاَمُ عَلی جَدِّکَ الْمُصْطَفی، السَّلَامُ عَلی سلام به جدّت حضرت مصطفی ! سلام به أَبِیکَ الْمُرْتَضَی الرِّضا، السَّلَامُ عَلَی پدرت حضرت علیّ مرتضی! سلام به السَّیِّدَیْنِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَیْنِ، السَّلَامُ عَلی دو سیّد و آقای بزرگوار: امام حسن و امام حسین! سلام به خَدِیجَهَ سَیِّدَهِ نَساءِ الْعالَمِینَ، السَّلاَمُ خدیجه سرور و بانوی زنان بهشتی! سلام به حضرت عَلی فاطِمَهَ أُمِّ الأَئِمَّهِ الطّاهِرِینَ، السَّلَامُ فاطمه مادر همه امامان پاک و مطهّر ، سلام

ص: ۹

عَلَی النُّفُوسِ الْفـاخِرَهِ، بُحُورِ الْعُلُوم به همه نَفْسـهای فـاخره و دریاهـای پر موج علوم الزّاخِرَهِ، شُـفَعائِی فِی الآـخِرَهِ ، وَ أَوْلِیـائِی و شفیعان من در روز قیامت و یاری کننـدگان من به عِنْـدَ عَوْدِ الرُّوحِ إِلَی الْعِظامِ النّاخِرَهِ، أَئِمَّهِ هنگام باز گشت روح در اسـتخوان های پوسـیده و امامان الْخَلْقِ، وَ وُلاهِ الْحَقِّ، السَّلَامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا خلق و زمامـداران حقّ ، سـلام به تو ای شـخص شـریف الشَّخْصُ الشَّرِیفُ ، الطّاهِرُ الْکَرِیمُ، أَشْـهَدُ و بزرگوار و پاک و کریم ، همانا من شهادت می دهم أَنْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللّهُ ، وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ که معبودی جز خداونـد یکتا وجود ندارد و شـهادت می دهم که حضـرت محمّد(ص) وَ مُصْـطَفاهُ ، وَ أَنَّ عَلِیًّا وَلِیُّهُ وَ مُجْتَباهُ ، وَ أَنَّ بنده برگزیده او و حضـرت علی(ع) ولیّ برگزیده اوست الْاءِمامَهُ فِی وُلْدِهِ إِلی یَوْمِ الدِّینِ، و شـهادت می دهم که امامت تا روز قیامت تنها در میان فرزندان او قرار دارد

نَعْلَمُ ذلِکَ عِلْمَ الْیَقِینِ، وَ نَحْنُ لِذلِکَ و ما یقین و اعتقاد قلبی به این مسأله داریم

مُعْتَقِدُونَ، وَ فِی نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ.

و بر یاری و نصرت آنها سعی و تلاش می کنیم!

پس از آن ، همـانگونه که از شیخ مفیـد رحمه الله نقـل است، رو به درگـاه الهی کرده و این دعـا را بخوان که این دعا پس از زیارت هر کدام از حرمهای ائمّه و اولادشان مستحبّ است:

أَللّهُمَّ إِنْ کـانَتْ ذُنُوبِی قَـدْ أَخْلَقَتْ وَجْهِی خداونـدا اگر خطاهـا و گناهانم آبروی مرا در نزد تو برده عِنْـدَکَ ، وَ حَجَبَتْ دُعائِی عَنْکَ ، وَ حالَتْ و مانع از اسـتجابت دعاهای من شده و میان من بَیْنِی وَ بَیْنَکَ، فَأَسْأَلُکَ أَنْ تَقْبَلَ عَلَیَّ و تو جدایی انداخته، پس از تو می خواهم که از روی کرامت بِوَجْهِـکَ الْکَرِیم، وَ تَنْشُـرَ عَلَیَّ رَحْمَتَکَ، به من توجّه و عنایت کنی و رحمت خودت را بر من بگسترانی وَ تُنْزِلَ عَلَیَّ بَرَکاتِکَ، وَ إِنْ کانَتْ قَدْ مَنَعَتْ و برکات خود را بر من نازل گردانی! و اگر گناهان من مانع

أَنْ تَرْفَعَ لِی إِلَيْکَ صَوْتاً أَوْ تَغْفِرَ لِی ذَنْباً، أَوْ از آن است که صدای من به سمت تو بالا آید و نمی گذارد تا گناهانم بخشوده تَتجاوَزَ عَنْ خَطِيئَهٍ مُهْلِكَهٍ، فَها أَنَا ذا گردد و مانع از آن است که خطاهای هلاک کننده ام را تو بیامرزی، مُسْتَجِيرٌ بِكَرَمِ وَجْهِکَ وَ عِزِّ جَلالِکَ، پس اکنون ببین که من به کرم و لطف تو و به عزّت و جلال تو پناهنده ام مُتَوَسِّلٌ إِلَيْکَ، مُتَقَرِّبٌ إِلَيْکَ وَبِأَحَبِّ و تنها دست به دامن تو آویخته ام ، به تو تقرّب جسته ام به واسطه محبوبترین خَلْقِکَ إِلَيْکَ، وَأَكْرَمِهِمْ عَلَيْکَ، وَ أَوْلاهُمْ خلق تو و گرامی ترین و نزدیکترین و مقرّبترین آنها ، بِکَ، وَ أَطْوَعِهِمْ لَکَ ، وَ أَعْظَمِهِمْ مَنْزِلَهً یعنی حضرت محمّد(ص) و اهل بیت پاک و مطهّر او وَمَكاناً عِنْدَکَ ، مُحَمَّدٍ وَ بِعِتْرَتِهِ الطّاهِرِينَ، و امامان هدایت یافته تو که اطاعت از آنها را برای الأَئِمَّهِ الْهُداهِ الْمَهْدِيِّينَ، الَّذِينَ فَرَضْتَ همه واجب ساخته ای و همه مردم را به دوستی آنها

عَلی خَلْقِکَ طاعَتَهُمْ ، وَ أَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ ، امر نموده ای و آنها را صاحبان دین خود پس از وَ جَعَلْتَهُمْ وُلاةَ الأمْرِ مِنْ بَعْدِ رَسُولِکَ صلی الله علیه و آله رسول اکرم(ص) قرار داده ای، پس ای خوار کننده یا مُذِلَّ کُلِّ جَبّارٍ عَنِیدٍ، وَ یا مُعِزَّ الْمُوءْمِنِینَ، هر ستمگر و متکبری ، و ای عزّت بخشنده هر مؤمنی، همانا تاب بَلَغَ مَجْهُودِی، فَهَبْ لِی نَفْسِیَ السّاعَةَ وَرَحْمَةً و توان من تمام شده است، پس در این ساعت مرا مورد آمرزش و رحمت خودت قرار مِنْکَ ، تَمُنُّ بِها عَلَیَّ ، یا أَرْحَمَ الرّاحِمِینَ. بده و با این کار بر من منّت بگذار ، ای مهربانترین مهربانان! سپس دو طرف صورتت را به ضریح حضرت بمال و آن را ببوس و آنگاه بگو:

أَللّهُمَّ إِنَّ هذا مَشْهَدٌ لا یَرْجُو مَنْ فاتَتْهُ فِیهِ پروردگارا همانا اینجا زیارتگاهی است که هر که در این مکان رَحْمَتُکَ أَنْ یَنالَها فِی غَیْرِهِ ، وَ لا أَحَدٌ رحمتی را از دست داد امیدی نیست که در جای دیگر بتواند آنرا بیابد و نیست کسی

أَشْـقی مِنِ امْرِئٍ قَصَـدَهُ مُوءَمِّلًا فَآبَ عَنْهُ بـدبخت تر از آنکه با امیـد به این درگاه روآورد ولی ناامیـد و خائِباً ، أَللّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِـکَ مِنْ شَـرِّ الإِیـابِ ، مـأیوس برگردد! خـدایا من به تـو پنـاه می آورم از این که ناامیـد و مـأیوس برگردم وَ خَیْبَهِ الْمُنْقَلِبِ ، وَ الْمُناقَشَهِ عِنْـدَ و به تو پناه می آورم ازانقلاب و تحوّل روز قیامت و گرفتاریهای آن الْحِسابِ، وَ حاشاکَ یا رَبِّ أَنْ تَقْرِنَ طاعَهَ و تو منزّهی ای پروردگـار من از این که طـاعت این بزرگواران وَلِیِّکَ بِطاعَتِـکَ ، وَ مُوالاتِهِ بِمُوالاتِکَ، وَ را طاعت خود بـدانی و دوستی آنها را دوستی خود مَعْصِیَتَهُ بِمَعْصِیَتِکَ، ثُمَّ تُؤْیِسُ زائِرَهُ و معصیت آنها رامعصیت خود معرفی کنی، ولی زائر آنها را از درگاه وَالْمُتَحَمِّلَ مِنْ بُعْدِ الْبِلادِ إِلی قَبْرِهِ ، خود ناامید برگردانی، زائری که از راه دوری آمده و به قبر او و به عزّت تو وَ عِزَّتِکَ لا یَنْعَقِدُ عَلی ذلِکَ ضَمِیرِی ، إِذْ

پناهنده شده است، به عزّت خودت قسم که من هرگز این اعتقاد را ندارم ؛ چرا که همه دلها نسبت

ص: ۱۴

كانَتِ الْقُلُوبُ إِلَيْكَ بِالْجَمِيلِ تُشِيرُ.

به تو و کرم تو خوش بین و امیدوار هستند.

و سپس دو رکعت نماز زیارت به نیّت صاحب آن مکان مقدّس به جای آور و به روح مطهّر آن امامزاده هدیه کن .

ص: ۱۵

چند نکته مهمّ در آداب زیارت

اشاره

لازم به ذکر است که در روایات اسلامی ما «ادب» را به منزله نمک ایمان معرفی فرموده اند و در هنگام زیارت نیز رعایت این مسأله ، ارزش زیارت را بیشتر نموده و همچنین تأثیر زیارت را در روح و جسم و زندگی زائر تقویت خواهد نمود و او را در رسیدن به اهداف زیارتش ، یاری شایانی خواهد کرد .

بدیهی است که ما در این کتاب مختصر ، باید خیلی کوتاه و فشرده در این مورد سخن بگوئیم و به همین خاطر ، تنها به ذکر چند مورد از آداب و یا نکات مهمّ زیارت در این کتابچه بسنده می کنیم :

اوّل: اصلاح نیّت

بکوش تا نیّت و قصد خویش را از زیارت و پابوسی این اماکن مقدّسه اصلاح نمایی . درست است که نیّاتی همچون: رفع گرفتاری، گرفتن حاجت، شفای مریض، نجات از سلطه دشمنان و حسودان و یا حتّی رسیدن به بهشت و غیره، همگی بد نیستند و در رفع این گونه

امور نیز ، راهی بهتر از توسّل به این خاندان سراغ نداریم، ولی زائر با اخلاصِ این اماکن مقدّس باید بکوشد تا هدف نهایی او از زیارت ، تنها اینها نباشد ؛ چرا که به فرمایش حدیث، این یک معامله تاجرانه ای بیش نیست ، بلکه یک زائر مخلص بایستی سعی کند تا این قبور مطهّره را از سر عشق و اخلاص و محبّت زیارت نماید و نیّت او باید بگونه ای باشد که اگر زمانی هیچ مشکلی هم در دنیا نداشت ، باز به پابوس این موالی نعم خود که وجود انسانی و شخصیّتی خویش را مدیون آنهاست بیاید و پابوسی کند.

دوّم: اصلاح اندیشه

پ

نکته مهمّ دیگر اینکه یک زائر باید بداند و این حقیقت را در اندیشه خود جای دهد که این بزرگواران در هر درجه و مقامی هم که باشند ، باز هم بنده و مخلوق خداوند هستند و بدون اذن پروردگار متعال، قادر به انجام هیچ کاری نیستند ، به عبارتی دیگر این حضرات ، تنها واسطه بین خدا و خلق خدا هستند و خارج از مشیّت الهی ، کاری را انجام نمی دهند.

و این اندیشه، به هنگام دست به دامن شدن ، بسیار مهمّ است و

ص: ۱۷

قطعا هم خداونـد متعال و هم امامزاده، هر دو به این انـدیشه ارزش قائلنـد و اگر کسـی خلاف این انـدیشه را در سـر بپروراند ، مرتکب غلوّ شده است که در اخبار بسیار زیادی این مسأله مورد مذمّت و لعن واقع شده است ، معاذاللّه .

سوّم: حسن اعتماد

یکی از نکـات بسـیار مهمّ دیگر که بویژه در رسـیدن زائر به مقصودش تأثیر به سـزایی دارد مسأله حسن اعتماد یا حسن ظنّ به امامزاده و خداوند امامزاده است .

یعنی یک زائر آگاه باید بداند که اگر واقعاً خواسـته او به مصلحت دنیا و آخرتش باشد، دست ردّ به سینه او نمی زنند و احیاناً اگر در برخی از موارد حاجت او برآورده نمی شود ، لابدّ به مصـلحت او نیست ، و این در مَثَل ، بدین شباهت دارد که مادری ، چاقویی را به دست بچّه اش نمی دهـد ، اگرچه بچّه او ممکن است خود را به زمین بکشد و گریه زیادی نماید؛ چرا که یک مادر عاقل ، خوب می دانـد که اگر چاقو را به دست او بدهـد ، دسـتش را خواهـد برید . آری ، ممکن است این بچّه فکر کند که مادر او بخیل است و یا او را دوست ندارد ، ولی مادر ، چون مهربان است و آن را به صلاح بچّه اش نمی بیند ، فلذا

از این کار منع می کنـد . و بایـد بدانیم که این بزرگواران نیز ، در عین حال که کریم هسـتند بسـیار حکیم و مصـلحت اندیش هسـتند و در اعطای حاجت ، همه جوانب و مصالح او را در برآورن حاجت آنها لحاظ می کنند ، تا مبادا زائر مورد عنایتشان ، از کوره به در رود و یا ضرری به دین و ایمان خود بزند.

و یـا اینکه در برخی از موارد ، در دنیا به او چیزی نمی دهنـد ، ولی چون او را دوست دارنـد ، می خواهنـد در روز قیامت و یا حتّی در همین دنیا به پاس آن خواسـته، چیز مهمتری غیر از آن خواسـته به او بدهنـد و اگر زائر بدانـد که چه چیز دیگری قرار است به او بدهند آرزو می کند که ای کاش هیچ یک از دعاهای او برآورده نمی شد.

پس زائر نبایـد به هیـچ عنـوان از لطـف و کرم موالی خود نااميـد گردد و همـانگونه که نااميـدی از رحمت پروردگـار ، بنـا بر فرمـایش قرآن کریم کفر به توحیـد است ، چه بسا نااميـدی از کرامت این سادات عظام نیز کفر نسبت به مقام امامت و ولایت باشد. (معاذ اللّه)

چهارم: مداومت و نظم در زیارت

از مهمّترین نکات دیگر که باز زائر را در رسـیدن به هـدفش یاری می رسانـد برخورداری از یک نظم و یا مداومت در زیارت است،

ص: ۱۹

مولایمان امیر المؤمنین علیه السلام در این خصوص می فرماید: «همانا عمل کم ولی با نظم و دوام بسی بهتر از عمل زیاد ولی بی نظم و بی دوام است».

بدین معنا که زائر نباید تنها وقتی گرفتاری خاصّی پیدا کرد و یا وقتی بی کار شد به این مکانها مشرّف گردد، بلکه یک زیارت ارزشمند، آن است که زائر طبق برنامه و به صورت مداوم (البتّه متناسب با وسع خودش ، مثلاً هفته ای، ماهی، سالی یکبار و یا در ایّام و مناسبت های خاصّی) خود را ملزم نماید که نسبت به این سادات عرض ادب کند و باید سعی کند که به هیچ عنوان این برنامه خود را ترک نگوید.

پنجم: ادب مهمّترین شرط زیارت

زائر باید بداند که در چه روضه و یا مقام مقدّسی پای نهاده است و بایستی این معنا را از ابتدای ورود به صحن و سرای امامزاده (و بلکه از چند کیلومتری مقام) تا لحظه وداع و دور شدن از آن مدّنظر داشته باشد.

و مهمتر از این ، آنکه زائر باید بداند که معاذ اللّه امامزاده مکان عیش و نوش و یا تفریحگاه نیست که بیاید و بساط عیش خود را در

ص: ۲۰

آنجا پهن کند ، بلکه باید نهایت ادب را در آنجا مراعات نماید . به نظر می رسد اگر انسان سالی یکبار به امامزاده برود ، ولی با ادب و معرفت برود ، بسیار بهتر و مؤثّرتر از آن است که مثلاً هفته ای یکبار برود ، ولی بی ادب باشد و یا حرمت امامزاده را بشکند و بی معرفتی نماید.

به عنوان مثال ، زنان و بانوان زائره باید در این مورد بسیار دقیق باشند و با حفظ حجاب و عفّت کامل ، قدم در این روضه های مقدّسه بگذارند و باید بدانند که به حکم آیات و روایات ما ، نه تنها زیارت، بلکه سائر اعمال عبادی یک زنِ بی حجاب و بی عفّت، هیچ کدام مقبول درگاه خداوند نیستند و شاید وبال گردن آنها نیز در روز قیامت خواهند شد.

آری، مادر عزیزم و خواهر عزیزم ، بی حجابی و بی عفّتی و دورشدن از حجاب و عفّتِ مادرِ این سادات (یعنی حضرت فاطمه زهراء علیهاالسلام) در همه جا ننگ است ، ولی در این اماکن مقدّسه ، ننگین تر از هر ننگ دیگری!

ششّم: رعایت برخی از آداب ظاهری

رعایت برخی از آداب ظاهری در زیارت – که در کتب دعا همچون «مفاتیح الجنان» به برخی از آنها اشاره شده است – در کنار

همه این مسائل اهمّیت به سزائی دارنـد، آدابی همچون: وضو و طهارت، غسل به نیّت زیارت، مـداومت به ذکر و دعا ، قرائت قرآن ، ذکر صلوات ، نماز زیاد ، تفکّر و تدبّر، اذن دخول به هنگام وارد شدن، گذاشتن پای راست به هنگام ورود به زیارتگاه و برعکس آن در هنگام خروج، بوسیدن ضریح مقدّسه ، پروانه وار دور حضرت چرخیدن و متبرّک شدن، استفاده از عطر و خوشبو کننـده هـا برای غیر بـانوان در هنگـام تشرّف به این مکان ها، تمیزبودن لباس های زائر و کفش ها و سائر متعلّقات او، سعی در مشرّف شدن به حرم در روزهای مبارکی همچون پنجشنبه ، جمعه و یا ایّام ولادتها و وفاتها و غیره...!

* و همچنین به جا آوردن برخی از اعمال عبادی دیگر پس از خوانـدن زیارتنامه مستحبّ است همچون: هدیه دو رکعت نماز به روح امامزاده، زیارت وارث، زیارت عاشورا، دعای پس از زیارت عاشورا ، ادعیه فرج، نماز جعفر طیّار، تلاوت قرآن، گریه و ندبه برای اهل بیت علیهم السلام ، ذکر صلوات زیاد و غیره .

«زیارت همگی قبول و اجرتان با امامزاده علیه السلام »

ص: ۲۲

چند نکته مهمّ پیرامون فلسفه زیارت و دفع شبهات مربوط به آن

هر چند که فضیلت و اهمیّت زیارت قبور پیغمبران ، امامان ، سادات و ذرّیه امامان علیهم السلام ، مسأله ای نیست که نیاز به اثبات و برهان و دفاع از آن باشد و بلکه این مسأله کاملاً با نقل و عقل و فطرت بشری و تجربه زائران هماهنگ است ، لکن در اینجا ما به دلیل وجود شبهاتی که برخی از فرقه های ضالّه همچون وهّابیّت و امثال آن مطرح نموده اند و متأسّفانه عدّه ای نیز کورکورانه از آن حمایت می کنند ، مناسب دیدیم که در این نوشته مختصر ، تنها به ذکر چند نکته مهمّ بپردازیم :

۱ . زیارت قبور بزرگان و انسانهای نیکنام و تجلیل و احترام آنها ، نه تنها مورد توصیه اسلام است ، بلکه ریشه در فطرت همه انسانهای روی زمین دارد و در همه جهان بینی های مختلف و ادیان آسمانی دیگر این مسأله به شکلهای گوناگون دیده می شود .

به عنوان مثال نقل شده است که در یونان باستان ، وقتی ارسطو آن فیلسوف معروف ، در روستای «اسطاغیرا» از دنیا رفت ، اهالی آنجا استخوانهای پوسیده او را جمع کرده و در ظرفی مسی نهاده و در محلّی دفن کردند و پس از آن در کارهای مختلف علمی و غیر علمی

وقتی به مشکلی بر می خوردند ، به آن مکان رفته و در آنجا به بحث و مشورت می پرداختند و معتقد بودند که اجتماع در آن مکان به عقل آنها می افزاید و آنها بهتر بر مشکلات فایق می آیند . (المطالب العالیه ، ج ۷ ، ص ۱۳۱) .

و یا وقتی حضرت موسی علیه السلام از دنیا رفت ، امّت او وسایل شخصی و یادگارهایش را در صندوقی به نام صندوق عهد و یا تابوت عهد و یا تابوت سکینه جمع نمودند و به آن تبرّک می جستند و وقتی به جنگ می رفتند ، پیشاپیش صفوف ، آن را با خود می بردند و معتقد بودند که وجود آن صندوق به آنها آرامش و ثبات قلب می دهد (قصص القرآن ، ص ۱۶۵) .

۲ . تجلیل از قبور پیغمبران و امامان و ذرّیه آنها ، لازمه عقلی و عرفی محبّت و مودّت به آنهاست که در آیات و روایات اسلامی به آن امر شده است ؛ آری انسان وقتی کسی را دوست دارد و به او عشق و محبّت می ورزد ، قطعا پس از مرگ هم او را از یاد نمی برد و همیشه یاد و خاطره او را در دل و ظاهر زنده نگه می دارد .

۳ . اگر ما بپذیریم که مصداق بارز آیه شریفه «بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ» [آل عمران : ۱۶۹] پیغمبران و امامان و ذرّیه مطهّره آنها و همچنین شهدا و علمای عامل و صالحان روزگار هستند و مطابق

بسیاری از روایات دیگر ، توسّل به ساحت مقدّسشان ، پس از مرگ نیز موجب گشایش امور و رفع حاجات و دفع گرفتاریها می گردد ، نه تنها زیارت و توسّل به قبور مطهّره ایشان و حاجت خواستن در این مکانهای مبارکه عمل لغوی نخواهد بود ، بلکه امری کاملاً شرعی و لازم تلقّی می گردد .

۴ . اینکه برخی از مخالفین از اهل سنّت ، اعمال زیارتی شیعیان را مورد تمسخر و لغو تلّقی می کنند و به تبلیغات بر علیه آن می پردازند ، با متون دینی خود آنها نیز سازگاری ندارد ؛ چرا که در معتبرترین کتابهای خودشان روایاتی نقل شده است که دلالت می کند بر اینکه خود رسول اکرم صلی الله علیه و آله به زیارت قبور مختلف همچون زیارت قبر مادر و پدر خود و شهدا و حتّی قبور عموم مؤمنین و مسلمین می رفتند و به آنها سلام می دادند و برخی از صحابه معروف او نیز از ایشان تبعیّت می نمودند و این علاوه بر آن دسته روایاتی است که در آنها حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله صراحتا به زیارت سفارش نموده اند .

به عنوان مثال در سنن ابی داود ، ج ۲ ، ص ۱۹۵ و صحیح مسلم ، ج ۳ ، ص ۶۵ و کتابهای بعد از آن که از جمله مشهورترین کتب روایی اهل سنّت هستند ، نقل شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله همواره به زیارت قبر مادر خود می رفتند و در این مورد می فرمودند : «استأذنتُ رَبّی فی

أن أزور قبرها ، فأذن لی ، فزوروا القبور ؛ فإنّها تذکرکم الموتَ» .

یعنی : من از خداوند متعال برای زیارت قبر مادرم اذن خواستم و خداوند متعال اجازه داد ، پس شما هم قبور مردگان خود را زیارت کنید ، که این کار مرگ را به یاد شماها می اندازد .

و یا در صحیح مسلم ، ج ۳ ، ص ۶۴ و سنن نسائی ، ج ۳ ، ص ۷۶ از طریق عایشه از رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است که فرمودند : «همانا خداوند متعال به من امر نمود تا به قبرستان بقیع بیایم و برای آنها استغفار نمایم» . عرض شد : یا رسول اللّه ، وقتی به آنجا آمدیم ، چگونه زیارت بخوانیم؟ فرمود : «بگو : السلام علی أهل الدیار من...» .

و یا حاکم نیسابوری از عالمان مشهور اهل سنّت در کتاب المستدرک ، ج ۱ ، ص ۳۷۷ و بعد از او بیهقی و ابوداود نیز نقل کرده اند که حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام همیشه به زیارت قبر عموی خود حمزه می رفت و در آنجا نماز می گزارد و به قبر او سلام می کرد .

و یا عبداللّه بن عمر از رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل می کند که آن حضرت فرمودند : «هر که به زیارت قبر من بیاید ، بر من حقّ است که شفیع او باشم در فردای قیامت» . (وفاء الوفاء ، ج ۴ ، ص ۱۳۴)

۵ . و توصیه هایی که در کتابهای معتبر شیعیان ، در احادیث مختلف از لسان معصومین علیهم السلام ، نسبت به زیارت قبر رسول اکرم صلی الله علیه و آله و

اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و ذرّیه پاک آن حضرات و همچنین قبور سادات و علما و شهدا و صلحای روزگار و حتّی زیارت قبر پدر و مادر و همه قبور مسلمانان و مؤمنان وارد شده است چنان گسترده است که جمع نمودن آنها در یک کتاب حجیم و مستّقل امکان پذیر نیست . به عنوان مثال شما متون زیاراتی را که از زبان معصومین علیهم السلام در نحوه زیارت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله ، تا زیارت آخرین معصوم غایب علیه السلام ، در مناسبتهای مختلف نقل شده است ملاحظه نمایید که برخی از آنها در کتاب شریف مفاتیح الجنان جمع شده است .

و یا تنها روایاتی را ملاحظه نمایید که در خصوص فضیلت زیارت معصومین ، بویژه حضرت امام حسین علیه السلام ، حضرت امام رضا علیه السلام و یا همچنین در مورد برخی از فرزندان و ذرّیه آنها همچون حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام در قم ، حضرت شاه عبدالعظیم علیه السلام در شهر ری و غیره صادر شده اند و ...

۶ . مهمتر از همه این استدلالات ، تجربه های عینی و شهودی خود زائران این اماکن متبرّکه است که در زندگی خود و یا دیگران مشاهده کرده اند و با هیچ ترفندی نمی توان اعتقاد و ارادت ناشی از مشاهده این کرامات و معجزات را از دلهای پاک زائران زدود . آری چه کرامتهایی که بسیاری از زائران ، در این اماکن متبرّکه با چشم خود

دیـده انـد ، مریضانی که گره کارشان با توسّل به این بقاع مبارکه گشوده شده است و... و تعداد این گونه کرامات و معجزات در زیارتگاههای مختلف داخل و یا خارج از کشور ، حتّی در دور افتاده ترین زیارتگاهها با سـندهای محکم چنان فراوان دیده و شنیده شده است که نمی توان همه آنها را به حساب اتّفاق و یا تصادف گذاشت .

۷ . برخی از مخالفین ، ادّعا کرده اند که بسیاری از زیارتگاههای موجود در ایران هیچ سند محکم تاریخی ندارد و احتمال می رود که برخی از معانـدین اسـلام و یـا مسـلمانانِ افراطی آنهـا را بنـا نموده انـد و یـا احتمـال می رود که در برخی از آنها هیچ شخص خاصّی دفن نشده است و یا یک شخص عادی در آنجا مدفون است ؟!

ما در جواب می گوییم : این تنها یک احتمال است و اگر چه ما این احتمال را صـد در صـد نفی نمی کنیم ، ولی معتقدیم که این احتمال بسـیار ضـعیف و شایـد اصـلاً منتفی باشـد و همیشه نبودن سـند تاریخی دلیل بر آن نمی شود که اصل واقعه وجود نداشـته است . علاوه بر آن شاید بتوان گفت که مهمترین سـند تاریخی این اماکن مقدّسه (هر چند که نوشته ای در مورد آنها وجود نداشـته باشـد) این است که این بناهـای مبـارکه در دوره های مختلف تاریخی همیشه بوده انـد و اینگونه نبوده است که بصورت ناگهانی در میان اهالی آن منطقه معروف شده باشد و

ص: ۲۸

در واقع نسل به نسل مردمان آن مناطق سند آن بنا را تحکیم نموده اند و بعید است که در میان عموم انظار مسلمانان ، در یک برهه تاریخی خاصّ ، کسی و یا کسانی بتوانند بدون هیچ شاهد تاریخی ، مکانی را زیارتگاه جلوه بدهند و مردم را به سمت آن سوق دهند .

و مهمترین از آن اینکه ، هر چند این احتمال در ضعیف ترین حدّ خود باقی باشد ، آنچه که در این میان مهمّ است نیّت های پاک زائران مسلمان و مؤمن است که حرف اوّل را می زند و همین که مسلمانان با نیّتهای پاک و با این باور که این مکان به گلی از گلهای نبوّت و ولایت منتسب است به آنجا می روند و به زیارت آنجا می پردازند کافی است و همچون سایر زیارتگاهها از تأثیرات مثبت آن بهره مند خواهند شد .

۸ . شاید عدّه ای از مخالفین بگویند که : یکی از نشانه های ساختگی بودن برخی از امامزاده ها این است که ما شاهد هستیم که گاهی چند قبر و یا امامزاده متعدّد در یک مکان ، همگی به یک اسم خاصّ منتسب هستند ، به عنوان مثال چند امامزاده در ایران به نامهای فاطمه و یا زینب هستند که همگی منتسب هستند به امام کاظم علیه السلام ؟!

در جواب می گوئیم: اوّلاً احتمال دارد که چند امامزاده به یک اسم باشند که همه آنها نیز واقعی باشند ، ولی در انتساب آنها اشتباه صورت بگیرد و این مسأله به هیچ عنوان دلالت بر ساختگی بودن آنها نمی کند .

ص: ۲۹

وثانیا در بسیاری از موارد قضیّه این چنین است که یکی از آنها مثلاً فرزند امام کاظم علیه السلام است و آن یکی مثلاً نوه و یا نواده دورتر آن حضرت و این با عرف نامگذاریهای اقوام عرب منافاتی ندارد .

و یا در برخی از موارد قضیّه از این قرار است که یک امام خاصّ چند دختر و یا پسر به یک اسم خاصّ داشته اند که آنها را با القـاب «صـغری، وسـطی، کبری» و یا «اصـغر و اوسط و اکبر» مشـخص می نموده انـد ، چنانکه در میان اعراب آن زمان مرسوم بوده است و چنانکه وجود نازنین امام حسـین علیه السلام سه فرزند به نام علی داشته اند که علی اصغر ، علی اوسط و علی اکبر نام گرفته بودند و یا چند دختر به نامهای فاطمه کبری ، فاطمه صـغری ، و... و یا با مطالعه در شـرح حال امام کاظم علیه السلام چنین فهمیـده می شود که آن حضـرت نیز چنـد دختر به نامهای زینب و چند دختر دیگر به نامهای فاطمه و غیره داشـته اند که قبر هر یک از آنها در منابع تاریخی ذکر شده است .

۹ . زنده نگه داشـتن یاد و خاطره و فرهنگ اهل بیت علیهم السلام ، یاد مرگ ، تجدید عهد و میثاق با ولایت ، اتّحاد مسلمانان و مؤمنـان ، تقویت روحیه معنویّت و خـداباوری و تصـفیه بـاطن ، و آثـاری از این قبیـل را در جوامع اسـلامی به دنبال دارد که همگی از جمله حکمتها و فلسفه های مهم زیارت قبور بزرگان اسلام و شریعت به شمار می روند و اینگونه

نیست که فقط در همین ظواهر خلاصه شوند .

چنـانکه مرحوم علاّـمه طباطبـائی رحمه الله ، آن مفسّـِر بزرگ شـیعه ، در گوشه ای از بیانـات خود در ردّ اتّهاماتی که از ناحیه برخی از مخالفین مطرح شده است می فرماید :

مطلوبیّت زیارت پیغمبر اکرم صـلی الله علیه و آله و ائمّه اهل بیت علیهم السـلام به ثبوت رسیده و مورد تحریض و ترغیب شده است و روشن است که حضور به هم رسانیـدن در برابر اولیای دین چه اثر روحی عمیق در دل آرزومندان می گذارد و چگونه جمال بی مثال حقّ و حقیقت را با جـذّاب ترین جلوه خود در یک مظهر کامل نشان می دهد و چگونه وحدت نظر و همدستی و همداسـتانی در میان طبقات مردم را از زن و مرد و سـیاه و سـفید... بوجود می آورد... اگر [شـیعیان] در تعظیم و احترام آنان می کوشـند ، در تعظیم شعائر و آثار خدایی می کوشند و اگر قبر یا ضریح یا آستان آنان را می بوسند ، لازمه محبّت و ارادت را به جا می آورنـد و چگونه ممکن است محبّت خانـدان نبوّت [به عنوان] یکی از فرائض دینی قرار بگیرد و در قرآن کریم به آن تصریح شود ، ولی آثار آن ممنوع گردد؟! (مقالات و پرسشها ، ج ۱ ، ص ۲۴۱ _ ۲۴۴)

«یا علی مدد!»

منابع و مآخذ

۱ . كامل الزيارات : ابن قولوله رحمه الله .

۲ . مصباح المتهجّد : شيخ طوسى رحمه الله .

۳ . المزار: شيخ مفيد رحمه الله .

۴ . مسار الشيعه : شيخ مفيد رحمه الله .

۵ . بشاره المصطفى : محمّد طبرى رحمه الله .

۶ . المصباح: كفعمى رحمه الله .

۷ . البلد الأمين: كفعمى رحمه الله .

۸ . الدعوات: قطب راوندى رحمه الله .

۹ . مثير الأحزان: ابن نما حلّى رحمه الله .

۱۰ . إقبال الأعمال: سيّد ابن طاوس حسنى رحمه الله .

۱۱ . جمال الاُسبوع، سيّد بن طاوس حسنى رحمه الله .

۱۲ . المزار: شهيد اوّل رحمه الله .

۱۳ . بحار الأنوار (ج ۱ و ۲): علاّمه مجلسى رحمه الله .

۱۴ . مفاتيح الجنان : شيخ عبّاس قمّى رحمه الله .

(يا على مدد)(التماس دعا)

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹